

Dosarul nr. 2ra-479/2021

Prima instanță: Judecătoria Anenii Noi, sediul Central (jud. A.Mocanu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.A.Panov, L.Pruteanu, I.Țurcan)

ÎNCHEIERE

02 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Elizaveta Șchiopu și Aurel Șchiopu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Beziadzîcînaia Antonina și Topcii Alla împotriva lui Șchiopu Aurel și Șchiopu Elizaveta cu privire la încasarea solidară a prejudiciului material și moral, încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 17 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 15 august 2019, Beziadzîcînaia Antonina și Topcii Alla s-au adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Șchiopu Aurel și Șchiopu Elizaveta, ulterior concretizată cu privire la încasarea solidară a prejudiciului material și moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantii au indicat că la data de 24 martie 2016 s-au adresat în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată împotriva părților cu privire la partajarea lotului de pe lângă casă.

Au menționat că prin hotărârea Judecătoriei Anenii Noi din 11 aprilie 2017 acțiunea a fost admisă integral, însă referitor la cheltuielile de judecată suportate în mărime totală de 2826 lei, și anume: 1000 lei-plata pentru efectuarea expertizei tehnice, 388 lei- taxa de stat, 206 lei - plata pentru efectuarea expertizei judiciare, 471,24 lei - plata pentru serviciile cadastrale, 10, 80 lei - cheltuieli poștale, 750 lei - plata pentru asistență juridică, instanța de fond nu s-a expus.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, părții au depus cerere de apel, prin care au solicitat casarea hotărârii instanței de fond, iar prin decizia instanței de apel din 23 noiembrie 2017, hotărârea instanței de fond a fost menținută.

Pentru asistența juridică în instanța de apel, ei au achitat avocatului Condurari Andrian suma de 7000 lei. Pârții nu au fost de acord cu decizia Curții de Apel Chișinău și au atacat-o cu recurs în Curtea Supremă de Justiție.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 14 martie 2018 a fost admis recursul pârâților, casată decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe cu remitere pricinii la reexaminare în instanța de fond.

Prin hotărârea Judecătoriei Anenii Noi din 19 iulie 2018 acțiunea a fost admisă integral.

Pentru asistența juridică a avocatului Condurari Andrian, i-au achitat suma de 3000 lei. Pentru întocmirea prezentei cereri de chemare în judecată, a achitat avocatului onorariu în sumă de 500 lei. Cuantumul total al cheltuielilor de judecată constituie suma de 13326,64 lei. Pârâții au refuzat să primească cererile lor prelabile, acestea fiindu-le restituite. Pentru expedierea cererilor prelabile, au cheltuit 23 lei, care de asemenea necesită de a fi încasate de la pârâți.

Astfel, reclamantii au reletat că de la pârâți necesită să se încaseze în beneficiul lor suma de 13349, 64 lei.

La data de 19 noiembrie 2019, Beziacă Antonina a înaintat cerere de chemare în judecată cu privire la mărirea cuantumului pretențiilor inițiale, solicitând încasarea în beneficiul său de la pârâți a cheltuielilor de judecată și prejudiciul moral în mărime de 10000 lei.

Prin cererea suplimentară din 24 iunie 2019, Beziacă Antonina a solicitat încasarea de la pârâți a cheltuielilor de judecată în mărime de 14557,60 și suma de 10 000 lei prejudiciul moral.

Prin hotărârea din 09 iulie 2020 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central acțiunea a fost parțial admisă. S-a încasat solidar de la Șchiopu Aurel și Șchiopu Elizaveta în beneficiul Antoninei Beziacă suma de 12138,60 lei cu titlu de cheltuieli de judecată din cadrul acțiunii civile anterioare, suma de 623 lei cu titlu de cheltuieli de judecată în prezenta acțiune și suma de 1000 lei cu titlu de prejudiciu moral, iar în total suma de 13761,60 de lei.

Prin decizia din 17 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Șchiopu Aurel și Șchiopu Elizaveta. S-a casat hotărârea 09 iulie 2020 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central în partea încasării prejudiciului moral, cu emiterea unei noi hotărâri în această parte, după cum urmează: S-a respins, ca neîntemeiat, capătul de cerere privind încasarea în mod solidar de la Șchiopu Aurel și Șchiopu Elizaveta, în beneficiul Antoninei Beziacă a sumei de 1000 lei cu titlu de prejudiciu moral. În rest hotărârea s-a menținut.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a menționat că conform prevederilor prevederilor art.82 CPC, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a cauzei, iar potrivit art.90 CPC, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte: i) cheltuielile de asistență juridică.

Conform prevederilor art.94, alin.(1) CPC, cu privire la repartizarea cheltuielilor de judecată între părți, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

În conformitate cu art. 96 alin. (1), (1¹) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin. (1) se

compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Raportând prevederile legale sus menționate, instanța de apel a reținut că instanța de fond just a dispus spre încasare în mod solidar de la Șchiopu Aurel și Șchiopu Elizaveta în beneficiul Antoninei Beziazîcinaia suma de 12138,60 lei cu titlu de cheltuieli de judecată din cadrul acțiunii civile anterioare și suma de 623 lei cu titlu de cheltuieli de judecată în prezenta acțiune. Or, la materialele cauzei au fost anexate chitanța nr. 138 în mărime de 1000 lei achitați pentru efectuarea expertizei tehnice (f.d.5), bonul taxei de stat în mărime de 388,60 lei (f.d.7), bonurile de plată a serviciilor juridice în mărime 10 750 lei (f.d.13-16) cu titlu de cheltuieli de judecată din cadrul acțiunii civile anterioare.

La fel, au fost prezentate și bonul de plată a serviciilor juridice în mărime 500 lei (f.d.17), bonul poștal în mărime de 23 lei (f.d.18) și bonul taxei de stat în mărime de 100 lei (f.d.44) cu titlu de cheltuieli de judecată în prezenta acțiune.

Conform prevederilor pct.39, alin.(3) din Hotărârea CSJ nr.25 din 28.06.2004, enunțată supra, se menționează că dacă partea nu a solicitat încasarea cheltuielilor de judecată în cadrul procesului, ea este în drept să se adreseze cu o cerere separată de chemare în judecată în acest sens. Încasarea cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice, suportate de client după emiterea hotărârii instanței sau determinate de succesul obținut deja, prezumă existența unui litigiu de drept, de aceea acest gen de pretenții nu poate fi soluționat conform procedurii în ordonanță (simplificate).

Conform pct.21¹ alin.(2), din Hotărârea Plenului CSJ nr.25 din 28.06.2004, enunțată supra, se menționează că pentru determinarea cuantumului compensației acordate, instanța pentru a face o apreciere corectă va mai ține cont de: complexitatea cauzei; noutatea și dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță; aportul avocatului la soluționarea cauzei; timpul și munca depusă de avocat; aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistența; în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; rezultatul obținut; restricțiile de timp impuse de client și de circumstanțele cauzei; natura și durata relației dintre avocat și client; experiența, reputația și abilitatea avocatului; justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; suma despăgubirilor pretinse/obținute în cauză; alți factori, la discreția instanței.

Însă, instanța de apel a relatat că instanța de fond în mod eronat a dispus și încasarea prejudiciului moral în suma de 1000 de lei, or, art.1422-1423, 616 Cod civil (în redacția de până la 01.03.2019), nu stabilesc posibilitatea încasării despăgubirii morale pentru asemenea acțiuni.

La 01 februarie 2021, prin intermediul oficiului poștal Elizaveta Șchiopu și Aurel Șchiopu au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi decizii de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-a indicat că soluția instanței de apel în sensul adoptat rezultată din interpretarea greșită a prevederilor legale ce guvernează raportul juridic litigios și circumstanțele probatorii ale dosarului.

Temeiurile declarării recursului Elizaveta Șchiopu și Aurel Șchiopu au invocat prevederile art.432 alin.(1), alin.(2) și a),c) alin.(4) Cod de procedură civilă.

Conform art.434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 17 noiembrie 2020 și a expediat copia deciziei participanților la proces la 28 decembrie 2020 (f.d.149). Prin urmare, cererea de recurs declarată la 01 februarie 2021 se consideră depusă în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin notificarea din 22 februarie 2021, Curtea Supremă de Justiție în conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC a expediat intimațiilor copia recursului și i-a înștiințat despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

În conformitate cu art.432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurenți nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii

circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt. Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurenților, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestuia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Elizaveta Șchiopu și Aurel Șchiopu.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul declarat de Elizaveta Șchiopu și Aurel Șchiopu împotriva deciziei din 17 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru